

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

63. Quidam obtinuit commutationem multorum votorum virtute Iubilaei,
quod intendebat lucrari, sed postea consulto, & liberata voluntate omisit
opera in Iubilaeo praescripta, & illud non obtinuit, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

ca. 6. Floronus de cas. refer. part. 1. c. 6. §. 6. num. 2. Portel. in addit. ad dubia Regul. ver. Iubilæum, num. 20. & alij.

RESOL. LXII.

An qui tempore Iubilæi obtinuit commutationem votorum, sed aliquorum oblitus est, transactio eo tempore Iubilæi possit a dictis votis oblitis commutationem petere, & non obstante, quod lucratus non sit Iubilæum, quia certum est, quod vota commutata etiam si postea non lucratur Iubilæum, minime reuiviscere? Et notatur hanc opinionem esse veram, etiam circa vota commutata a Confessario tantum generaliter remittenda opera subrogata à se, vel ab alio postea prescribenda. Et quid est dicendum, quando pro Iubilæo lucrando quis non confessus est, quia non habebat mortalia, an iste talis poterit postea absolvi à referuatis, transactio tempore Iubilæi? Ex p. 5. tr. 11. Ref. 41.

Afirmatiuum sententiam ex Homobono docet noster Pater Alphonsus de Leone de Iubilæo, tom. 2. num. 203, quia in Bulla Iubilæi eodem tenore conceditur facultas absoluedi à referuatis, & commutandi vota, ergo commutorum eadem debet esse dispositio, sed quando quis confessus est tempore Iubilæi animo illud lucrando, remanet liber à referuatione peccatorum referuatorum, oblatorum, etiam si nullum eorum referuatum confusus sit, & postea non lucratur Iubilæum. Ergo etiam remanet liber à referuatione votorum, tamen nullius voti commutationem petere, & obtinuerit.

2. Sed hanc sententiam non admittit Sanchez in Summa, tom. 1. lib. 4. cap. 54. num. 52, quem nouissime sequitur Angelus Bossius de Iubilæo scilicet 2. cas. 45. num. 2. quibus ego addo Fillium tom. 1. tract. 8. cap. 10. numero 279. asserunt enim disparatem esse rationem inter absoluitionem à peccatis, & commutationem votorum.

3. Certum est tamen vota commutata etiam si quis postea non lucratur ex culpa Iubilæum, minime reuiviscere, vt tradit Pollachus de Iubilæo scilicet 42. num. 69. Laurentius de Iubilæo, part. 2. cap. 27. num. 217. Sanctarellus de Iubilæo, cap. 1. 2. dub. 3. Layman lib. 5. tract. 7. c. 8. num. 9. Villalobos in Summa, tom. 1. tract. 26. diffin. 14. n. 1. Filiucius ubi supra, num. 80. & alij. Et nota hanc opinionem esse veram etiam circa vota commutata à Confessario tantum generaliter remittendo opera subrogata à se, vel ab alio postea prescribenda. Ita Sanchez in Summa, tom. 1. lib. 4. cap. 54. n. 50.

4. Verum post hæc scripta inueni omnia dicta in prælati resolutione docere etiam Portel in dub. Regul. ver. Indulgentia pro Iubilæo, num. 19. vbi sic ait. Qui in principio Iubilæi intendens illum lucrari confessus est, postea referuata, & absolutus est ab eis, postea ex negligentia non est lucratus Iubilæum; aliqui dicunt illum reuiviscere in referuata, & in censuras, à quibus est absolutus. Sed verior sententia tenet, non reuiviscere, sed manere verè absolutum, quia peccata, vel censurae semel extincta non reuiviscunt, neque ibi datur absolutio ad reincidentiam, sed absolutè. Imò si tempore Iubilæi habebat quis peccatum referuatum, & postea oblitus est illud confiteri potest transactio Iubilæo ab illo absolvi à quouis Confessore; quamuis enim referuatum oblitum secundum veriorem sententiam adhuc sit referuatum in se, etiam penitens per confessionem præteritam factam tempore Iubilæi acquiescit in us vt possit postea per quemvis Confessorem absolvi ab illo. Vnde colliges quòd si pro Iubilæo lucrando non est confessus quia non habet mortale; vt aliqui dicunt posse facere, iste talis non poterit postea

Top. IV.

absolvi ab illo referuato, quia non est ablata referuatio illa. Si verò etiam in principio Iubilæi intendens illud comparare in confessione obtinuit commutationem aliquorum votorum, & postea ex negligentia non est illud lucratus, talia vota manent nihilominus verè commutata. Secus dicendum est de votis oblitis in illa confessione facta non lucrato Iubilæo; hæc enim non poterunt commutari transactio Iubilæo. Hæc omnia Portel, cui adde Philipp. de la Cruz in Thef. Eccl. tr. 1. §. 20. num. 3.

RESOL. LXIII.

Quidam obtinuit commutationem multorum votorum virtute Iubilæi, quod intendebat lucrari, sed postea consulto, & liberata voluntate omisit opera in Iubilæo prescripta, & illud non obtinuit, quæsit à me, an remaneat securus in conscientia de tali votorum commutatione, quod est querere an vota commutata vigore alicuius Iubilæi reuiviscant, eo non obtento? Et aduertitur hanc doctrinam esse veram, etiam si Confessarius commutauerit talia vota non prescribendo opera subrogata, sed ea à se, vel ab alio postea, transactio Iubilæo, prescribenda remittens; quod secus dicendum est de votis oblitis. Ex p. 2. tr. 16. & Misc. 2. Ref. 10. aliàs 12.

§. 1. EX Neoterico P. Raphaël de la Torre in 2. 2. r. 1. §. 88. art. 12. disp. vlt. n. 5. Nugnus in addit. ad 3. p. tom. 2. q. 9. art. 2. dub. 4 in fine, asserunt reuiviscere, & talem non esse securum in conscientia, & ideo dicendum existimant in hoc casu, talem commutationem aut dispensationem voti non esse omninò firmam, sed manere votum quasi suspensum, vique dum compleantur omnes diligentè prescripta pro obtinendo Iubilæo. Probat; gratia & fauor Iubilæi conceditur sub istis conditionibus, & non aliter; sed vna ex precipuis, quæ per huiusmodi Iubilæa conceduntur, est commutatio, aut dispensatio voti. Ergo nisi conditiones compleantur, non erit valida commutatio talis voti.

2. Dinde non videtur verisimile Pontificem voluisse absolutè dispensare cum eo, qui voluntatè Iubilæum omittit.

3. At contraria sententia omninò est amplectenda, quam sequitur Suarez de Relig. tom. 2. lib. 2. c. 16. n. 10. Sanchez in Summa, tom. 1. lib. 4. cap. 5. num. 49. & præter DD. quos ipsi citant, docet etiam hanc sententiam Bonacina tract. de legib. disp. 4. quest. 2. punct. 7. §. 3. n. 18. Rodriguez in Summa, tom. 4. cap. 188. numero 9. Naldus in Summa, verb. indulgentia, numero 4. Filliuc. in quest. mor. tom. 2. tract. 26. cap. 10. num. 300. Mollet. in Summa, tom. 1. tract. 7. cap. 19. num. 39. & 41. cum aliis. Ratio est, quia Summus Pontifex in Iubilæo, nulla conditione appositâ, absolutè concedit potestatem absoluedi à referuatis, & commutandi vota. Ergo, cum semel legitime facta fuerit, ac proinde votum extinctum, absurdum est dicere, postea non obtento Iubilæo, reuiviscere. Probat; verò, quòd Summus Pontifex non dat talem potestatem ad commutandum, cum dependentia à futuro euentu; nam si id intenderet, potius ordinaret vt commutatio non fieret, nisi post reliqua completa vel saltem clariùs illam conditionem exprimeret in re tam graui. Vnde patet responsio ad secundum argumentum. Ad primum verò responderetur, licet concedatur hæc gratia commutandi vota, propter effectum Iubilæi vt faciliùs obtineatur, non inde sequitur dari conditionaliter, aliàs non haberet effectum donec impleatur conditio, quod est fallum; nam statim potest votum non seruari, vel expleri per aliud opus, in quod commutatum est. Satis ergo est, quòd datur sub tali onere, quòd non sit conditio, sed modus.

4. Aduertant tamen Confessarij cum Sanchez, & aliis

P 2

Sup. hoc in huius Ref. & in alio verius primæ annot.

Sup. hoc in Ref. præterita, §. Certus est, & in aliis eius nota.

NIA
nia
III

Sup. hoc
sup. in Ref.
60. §. vi. le-
ge doctri-
nam eius
Poteft.

Sup. hoc in
Ref. præte-
rica, in
principio &
in fine.

aliis *vbi supra*, n. 50. & §. 1. supradictam doctrinam esse veram, etiam si Confessarius commutauerit talia vota, non præscribendo opera subrogata, sed ea à se, vel ab alio postea transacto Iubilæo præscribenda remittens. Et ratio est clara, quia verè, & legitime est commutatio dictorum votorum iam erat facta. Secus dicendum est de votis oblitis; nam transacto Iubilæo, non obtento à poenitente, minime possunt commutari, licet talia vota specialia eo tempore sint legitime commutata, quia cum ea non sint verè sublata, & poenitens per consequentem Iubilæi privilegium non obtinuerit, sequitur omnino non posse à Confessariis auferri, quia commutarent illa vota sine iurisdictione, & potestate delegata.

RESOL. LXIV.

Conuenienter superiori questionì istam adiungimus: An qui voti commutationem accepit virtute alicuius Iubilæi, peccet postea moraliter, si voluntarie omittat onera Iubilæi, & illud non consequatur?

Idem dicendum est de illo, qui obtinisset absolutionem à reservatis, & censuris, & postea omitteret opera præscripta in Iubilæo. Ex p. 1. tr. 16. & Misc. 2. Ref. 11. aliàs 13.

Sup. hoc in
Ref. seq. &
in to. 8. tr. 4.
Ref. 78 §.
Quinto. post
medium.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet P. Emmanuël Rodriguez in *summa*, tom. 4. c. 188. num. 10. P. Suarez de *Relig.* tom. 2. l. 6. cap. 16. num. 11. & Filluc. in *q. moral.* tom. 2. tr. 26. c. 10. num. 301. siue contra pactum implicitum, & iustum; siue contra obligationem relictam ex voto, & inclusam in tali commutatione, seu dispensatione: nam dispensatio, vel commutatio semper intelligitur data sub onere faciendi quod in se est, ex parte poenitentis ad gratiam consequendam.

2. Igitur cum contra pactum implicitum, & alioqui iustum delinquit in re graui, consequenter peccabit mortaliter. Et hanc esse præsumptam Pontificis intentionem, talem facultatem concedentis, dicendum videtur.

3. Altera opinio, cui tanquam probabiliori adhæreo, negat peccare mortaliter, quia poenitens nil promisit, nec obligationem vllam Confessarius imposuit, nec etiam de talis Pontificis intentione constat, & ille, si vellet, posset hanc suam voluntatem explicare. Ideo non debemus præceptum imponere absque virgenti fundamento. Ita Sanchez in *summa*, tom. 1. l. 4. c. 5. n. 54. & præter DD. quos ipse citat, docet hanc sententiam Martinus Bonacina tr. de *Sacr. disp.* 5. quæst. 7. punct. 5. num. 18.

4. Ad argumentum contrariæ sententiæ, negandum est ex natura rei includi id pactum in ea actione, neque illud propositum transire in pactum, vel computari poenitentia acceptatæ; & de Pontificis intentione dictum est supra, non constare.

5. Vnde supradicta sententia applicanda est etiam in casu, quo aliquis obtinisset absolutionem à peccatis reservatis, & censuris, & postea omitteret opera præscripta in Iubilæo, neque illud acciperet, puto enim contra Suarez in 3. p. tom. 4. disp. 3. l. sect. 4. n. 5. & alios, talem non peccare mortaliter postea omittendo Iubilæum. Ita Henriquez in *summa* l. 6. de poen. cap. 16. n. 6. & Bonac. *vbi supra*.

Sup. hoc in
Ref. seq. &
sup. in Ref.
61. §. vi.

RESOL. LXV.

An qui tempore Iubilæi absolutus fuit à reservatis, & obtinuit commutationem votorum, si ex culpa sua voluntarie non lucretur Iubilæum, peccet mortaliter? Et docetur, quod est Regula generalis, quod quando est

dubium, an pro aliqua re sit præceptum, impostum, tunc indicandum sit non dari tale præceptum. Ex p. 3. tr. 12. Ref. 42.

§. 1. **R**espondeo negatiuè cum Portel in *dubio Reg. v. l. ver. Indulgentia pro Iubilæo*, num. 20. vbi sic ait. Non peccat mortaliter ille, qui Iubilæum lucratur intendens, eaque de causa obtinuit absolutionem à censuris & reservatis, & votorum commutationem, & postea retrocedens Iubilæum non lucratur, si dolus defuit, & id verius puto, nam talis retrocedens, & non lucrans, nihil promisit, nec Confessarius illi aliquam obligationem imposuit, neque constat de tali Pontificis intentione, si enim tale Papa intenderet, id facile posset explicare, vt sit aliquando in aliis concessionibus Pontificis. Est enim regula generalis, quod quando est dubium, an pro aliqua re sit præceptum impostum, tunc indicandum est non dari tale præceptum, idque in fauorem libertatis in eo dubio possidentis. Ita ille, & ego alibi cum multis Doctoribus.

RESOL. LXVI.

An quando in aliquo Iubilæo non conceditur facultas absoluedi à reservatis, sed tantum requiritur pro consequenda Indulgentia, vt quis confiteatur, & visitet Ecclesias, possit adhuc à reservatis absolui?

Et an quando in Bulla, vel Iubilæo, aut aliquo alio indultu conceditur facultas absoluedi ab omnibus excommunicatis, vigore talis indulti possit fieri absolutio à censuris reservatis? Ex p. 10. tr. 14. & Misc. 4. Ref. 6. aliàs 4.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Magister Texeda tom. 2. lib. 3. tract. 3. num. 113. vbi sic ait: Sed quid dicendum est quando in aliquo Iubilæo non conceditur facultas absoluedi à reservatis, sed tantum exigitur ad indulgentiam lucrandam, quod poenitentes confiteantur peccata sua, & communicent cum certis precibus effundendis in tali Ecclesia, an ille qui ligatus est à Censura reservata, & non potest ad superiorem iterum facere, possit nihilominus ab inferiori Confessario ratione Iubilæi lucrandi absolui? Dico tamen poenitentem eo casu posse suo proprio Confessario confiteri, qui eum potest absolueri non solum à peccatis confessis, sed etiam ab excommunicatione reservata; tunc enim poenitens, manet absolutus à peccatis confessis per se, & directè, ita vt nunquam ea iterum confiteri teneatur ex vi alicuius præcepti, ab excommunicatione autem reservata quasi materialiter, & per accidens, non vero simpliciter, & ideo tempore congruo tenetur à Iudice superiori absolutionem ab excommunicatione reservata petere, quia Confessor ille inferior solum absoluit in quantum potuit, prope exigebatur, & necessarium erat ad consequendam indulgentiam; ne poenitens aliàs bene dispositus, desiderio consequendi indulgentiam illam, inculpabiliter priuaretur. Ita ille.

2. Qui postea numero 120. quaerit an quando in Bulla, vel Iubilæo, vel aliquo indulto conceditur facultas absoluedi ab omnibus casibus reservatis vigore talis indulti possit fieri absolutio à censuris reservatis? Circa quam difficultatem Suarez tom. 4. par. 3. disp. 28. sect. 3. numero 15. agens de quodam motu proprio à Clemente VIII. edito, in quo abhulit ab omnibus Prælati regularium facultatem referuandi peccata pro suis subditis, nisi cum consensu Capituli; asserit nihilominus, eo motu proprio non obstanti, posse Prælatos excommunicationes sibi referuare, vnde colligitur ex huius Auctoris sententia, nonne casuum referuatorum quantum ad absolutionem